

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 2009-2010**

24 FEBRUARI 2010

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 92, 109bis en 1301 van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **VASTERSAVENTDS**

I. INLEIDING

Dit wetsontwerp, dat moet worden behandeld volgens de verplicht bicamérale procedure, werd oorspronkelijk op 5 december 2008 in de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediend door mevrouw Van Cauter c.s. (stuk Kamer, nr. 52-1645/1).

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 2009-2010**

24 FÉVRIER 2010

Projet de loi modifiant les articles 92, 109bis et 1301 du Code judiciaire

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. VASTERSAVENTDS

I. INTRODUCTION

Le présent projet de loi, qui relève de la procédure bicamérale obligatoire, trouve son origine dans une proposition de loi déposée à la Chambre des représentants le 5 décembre 2008 par Mme Van Cauter et consorts (doc. Chambre, n° 52-1645/1).

Samenstelling van de commissie/Composition de la commission :

Voorzitter/Présidente : Martine Taelman.**Leden/Membres :**

CD&V
MR
Open Vld
Vlaams Belang
PS
sp.a
cdH
Écolo

Sabine de Bethune, Hugo Vandenberghe, Pol Van den Driessche, Tony Van Parys.
Alain Courtols, Marie-Hélène Crombé-Berton, Christine Defraigne.
Martine Taelman, Yoei Vastersavendts.
Hugo Coveliers, Anke Van dermeersch.
Christophe Collignon, Philippe Mahoux.
Guy Swennen, Myriam Vanlerberghe.
André du Bus de Warnaffe.
Cécile Thibaut.

Plaatsvervangers/Suppléants :

Wouter Beke, Dirk Claes, Nahima Lanjri, Els Schelfhout, Elke Tindemans.
N., Alain Destexhe, Philippe Monfils, Caroline Persoons.
Nele Lijnen, Ann Somers, Marc Verwilghen.
Yves Buysse, Jurgen Ceder, Joris Van Hauthem.
Caroline Désir, Philippe Moureaux, Franco Seminara.
John Crombez, Marleen Temmerman, Johan Vande Lanotte.
Francis Delpérée, Dimitri Fourny.
Benoît Hellings, Zakia Khattabi.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****4-1654 - 2009/2010 :**

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

*Voir :***Documents du Sénat :****4-1654 - 2009/2010 :**

N° 1 : Projet transmis par la Chambre des représentants.

Het werd op 11 februari 2010 in de Kamer van volksvertegenwoordigers eenparig aangenomen met 127 stemmen. Het werd dezelfde dag naar de Senaat overgezonden en voorgelegd aan de commissie voor de Justitie.

De commissie voor de Justitie heeft het ontwerp besproken tijdens haar vergadering van 24 februari 2010, in aanwezigheid van de staatssecretaris voor Gezinsbeleid.

II. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE STAATSSECRETARIS VOOR GEZINSBELEID

De staatssecretaris herinnert eraan dat artikel 109*bis* van het Gerechtelijk Wetboek in drie stelsels voorziet voor de behandeling van zaken in hoger beroep.

a) een stelsel waarbij hoger beroep automatisch wordt toegewezen aan een kamer met drie raadsheren, wat de algemene regel is in hoger beroep;

b) een stelsel van automatische toewijzing van hoger beroep tegen sommige vonnissen bedoeld in § 1 van dit artikel aan een kamer met één raadsheer, en

c) een stelsel van toewijzing van sommige beroepen, opgesomd in § 2 van dit artikel, aan een kamer met één raadsheer, behalve indien de eiser in hoger beroep — in de akte van rechtsingang — of de verweerder in hoger beroep — in zijn verklaring van verschijning — vraagt dat zijn zaak wordt toegewezen aan een kamer met drie raadsheren. Indien gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid, wordt het hoger beroep automatisch toegewezen aan een kamer met drie raadsheren. Vorderingen betreffende de staat van personen zijn echter door de wetgever uitgesloten van dit stelsel. Daarop is de automatische toewijzing aan een kamer met drie raadsheren van toepassing.

Het wetsontwerp wil deze uitzondering verschaffen wegens het verschil in behandeling tussen de hoofdvordering in hoger beroep en het tegenberoep inzake echtscheiding. De mogelijkheid om een kamer met drie raadsheren te vragen wordt wel behouden.

Het afschaffen van de uitzondering voor vorderingen betreffende de staat van personen in artikel 109*bis*, zorgt voor een goed compromis tussen de noodzaak om de gerechtelijke achterstand te verwerken en de noodzaak om subjectieve beoordelingen van rechters te voorkomen. Bovendien wordt de samenhang tussen procedures in eerste aanleg en in hoger beroep hersteld. De regeling zou als volgt zijn :

1) indien de verzoeker in eerste aanleg geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de zaak te verwijzen naar een kamer met drie rechters, als bedoeld in artikel 91 achtste lid, van het Gerechtelijk

Il a été adopté à la Chambre des représentants le 11 février 2010 à l'unanimité par 127 voix. Il a été transmis au Sénat le même jour et envoyé à la commission de la Justice.

La commission de la Justice l'a examiné lors de sa réunion du 24 février 2010, en présence du secrétaire d'État à la Politique des familles.

II. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA POLITIQUE DES FAMILLES

Le secrétaire d'État rappelle que l'article 109*bis* du Code judiciaire organise trois régimes pour le traitement des affaires en degré d'appel.

a) un régime qui confie automatiquement les appels à une chambre à trois conseillers, ce qui est la règle générale en degré d'appel;

b) un régime d'attribution automatique d'appels de certaines décisions repris au § 1^{er} de cet article à une chambre ne comprenant qu'un seul conseiller; et

c) un régime d'attribution de certains appels énumérés au § 2 de cet article à une chambre à conseiller unique, à moins que l'appelant ou l'intimé ne demandent, dans l'acte introductif d'instance pour le premier ou dans la déclaration de compartition pour le second, le renvoi de leur affaire à une chambre comportant trois conseillers. Si cette opportunité est soulevée, l'appel sera automatiquement dévolu à une chambre composée de trois conseillers. Néanmoins, le législateur a excepté les demandes relatives à l'état des personnes qui tombent sous l'application du régime d'attribution automatique à une chambre à trois conseillers.

Le projet de loi vise à supprimer cette exception en raison d'une différence de traitement entre les demandes principales en appel et les appels incidents en matière de divorce. Toutefois la possibilité de demander une chambre à trois juges est maintenue.

En supprimant l'exception relative aux demandes relatives à l'état des personnes dans l'article 109*bis*, on établit un juste compromis entre la nécessité de résorber l'arriéré judiciaire et celle de lutter contre les risques d'appréciations subjectives des juges et on rétablit une cohérence entre les procédures en première instance et en appel. Le système serait le suivant :

1) Si le demandeur ne soulève pas la possibilité de renvoi devant une chambre à trois juges en première instance, énoncée à l'alinéa 8 de l'article 91 du Code judiciaire, il lui sera loisible de la soulever en degré

Wetboek, kan hij dat alsnog overeenkomstig artikel 109bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, in hoger beroep doen;

2) indien de verzoeker wel gebruik heeft gemaakt van deze mogelijkheid in eerste aanleg, wordt zijn vordering in hoger beroep behandeld door een kamer met drie raadsheren, aangezien beroep op vonnissen uitgebracht door drie rechters alleen mogelijk is voor een kamer met eenzelfde aantal raadsheren (art. 109bis, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek).

De staatssecretaris meent dat het ontwerp ervoor zorgt dat zaken betreffende de staat van personen nog steeds met de grootste omzichtigheid worden behandeld, maar dat dossiers in de hoven van beroep nu op efficiëntere wijze worden beheerd. Het is belangrijk dat de partijen de mogelijkheid behouden om te opteren voor een kamer met drie raadsheren.

Spreker wijst erop dat het voorliggende ontwerp perfect past in de hervorming die hij aan het voorbereiden is, en die moet uitmonden in de oprichting van een familierechtbank. Deze hervorming voorziet ook in de mogelijkheid om een beroep te doen op kamers met één raadsheer in het hof van beroep.

III. BESPREKING EN STEMMINGEN

De artikelen 1 tot en met 4 geven geen aanleiding tot commentaar en worden achtereenvolgens eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Het wetsontwerp in zijn geheel wordt vervolgens eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,
Yoeri VASTERSAVENDTS. *De voorzitter,*
Martine Taelman.

*
* *

De door de commissie aangenomen tekst is dezelfde als de tekst van het door de Kamer van Volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp (zie stuk Kamer, nr. 52-1645/007).

d'appel conformément à l'article 109bis, § 2, du Code judiciaire;

2) Si le demandeur soulève cette possibilité en première instance, sa demande d'appel sera jugée par une chambre à trois conseillers puisque les appels de décisions adoptées à trois juges ne peuvent avoir lieu que devant une chambre composée du même nombre de conseillers (art. 109bis, § 3, du Code judiciaire).

Le secrétaire d'État pense que le projet garantit que les affaires relatives à l'état des personnes seront traitées avec un très grand sérieux tout en permettant une gestion plus efficace des dossiers au niveau des cours d'appel. Il est important que les parties gardent la possibilité de revenir à une chambre à trois conseillers.

L'intervenant précise que le projet à l'examen s'inscrit parfaitement dans la logique de la réforme qu'il prépare et qui vise à introduire le tribunal de la famille. Cette réforme prévoit également la possibilité de recourir à des chambres à un conseiller unique au niveau de la cour d'appel.

III. DISCUSSION ET VOTES

Les articles 1^{er} à 4 n'appellent aucune observation et sont successivement adoptés à l'unanimité des 9 membres présents.

L'ensemble du projet de loi est ensuite adopté à la même unanimité des 9 membres présents.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,
Yoeri VASTERSAVENDTS. *La présidente,*
Martine Taelman.

*
* *

Le texte adopté par la commission est identique au texte du projet transmis par la Chambre des représentants (voir le doc. Chambre n° 52-1645/007).